

Dñica decima post Trini.

tres ne pereā. Quod monachi vidētes lachry
mātes ⁊ tremētes eū interrogauerunt. Quid
hēs p̄: ad quos. Nō videt demonū agmina
q̄ me debellare cupiūt. Et illi. Quid te factuz
volebāt cū dicebas: nō factā. ⁊ ille. conāf nā:
q̄ vt diuini nois blasphem⁹ inuentar. iō hoc
me nō factuz acclamabā. at illi. Quare facies
p̄r abscondēbas i terrā: ⁊ ille. Ne eoz aspectuz
cernerē q̄ tā turpis ⁊ terribil⁹ ⁊ horribilis ē. q̄
om̄s pene q̄ i mūdo sunt respectu ei⁹ nihil sūt.
Ideo dicit hic dñs. Venient dies i te. i. cōtra
te. ⁊ circūdabunt te inimici tui. s. demones. et
illi sunt dies mortis in quibus veniēt immit-
tere suggestiōes diabolicas vt hō nomen dei
maledicat. vel vt d̄ dei miscōdia despet. aut de
fide que ē fundamentū bonoz opez dubitet.
iō necesse foret vt mortēs aliquos hoies deuo-
tos ⁊ fideles p̄ntes h̄ret vt coraz ipso quilibet
Y symbolū dicēt. Scdm ē morient⁹ coangustia.
iuxta illud euāgelij. ⁊ coangustabūt te vndiq̄.
iō dicere pōt tunc hō. vt scribit Ihd. i. li. si-
no. *A*ia mea i angustijs est. spūs meus estuat
cor meū fluctuat. angustia aie possidet me ⁊ af-
fligit me. Circūdatus sū etem mal. circumuē-
tus erumnis. circūclusus aduersis. obsit⁹ mi-
serijs. optus infelicitate. opp̄sus angustijs.
vbi cūq̄ fugero mala mea insequuntur. vbi
cūq̄ me cōuertero malozuin vmbra comitat⁹
velut vmbra corpis. sic mala mea fugere nōn
possū. Ecce q̄ntū tunc hō pctōr coangustat q̄
nūc p̄ pctis suis nō lachrymat. vt dicere etiaz
posset illud qd̄ dixit Susanna Dan. xiiij. An-
gustie sūt mihi vndiq̄. ⁊ qd̄ eligā ignoro. No-
tāter dicit. angustie sunt mihi vndiq̄. hēt. n.
tunc pctōr angustias corpis dolore. ab vxori
⁊ filioz dimissione. diuitiaz amissione. mort⁹
horrore. ⁊ penaz exptione. ⁊ p̄ncipalit̄ a pec-
catoz recordatiōe. qz demōes oia pctā sibi ad
memoriā reuocāt vt ipm i desp̄tiōem trahāt
aut inducāt. Et hoc pbat Cyrillus ad Aug. i
eplā de quodā viro qui fuit a morte p. b. Eu-
sebiū meritis beati Hieronymi suscitatus. ad
quē venit p̄dictus Cyrillus eū de varijs in-
rogās. inter cetera. ques o inq̄t qd̄ erga te p̄-
die exeūte aja pactū est breuiter innotescē. ad
quod ille. Veniēte inq̄t hora mort⁹ mee. tanta
i loco quo migraturus iacebā nephādoz spi-
rituū affuit multitudo vt p̄ multitudine omnino
dinūerari nō possent. quoz spēs talis erat q̄
ea nihil penosi⁹ vel horribili⁹ posset excogitari
potius. n. quilibet hoim flāmis ardētibus ar-
surū se exponeret q̄ eoz formaz ictu visione
potiri. q̄ ad me veniētes o i a q̄cūq̄ p̄petraui
p̄tra deū ad meā memoriā reuocabāt. suaden-
tes mihi vt amplius diuinā miscōdiam quā tā
grauiter offenderā modo aspernarer. Et scias
nisi qz diuina miscōdia me adiuuisset eis resiste-

re non valuissem. Et infra in eodē dixit sibi d̄
egressione aie a corpore q̄ subito aie corp⁹ re-
linquēti tam graues ⁊ acerbe fuerūt angustie
q̄ certe intellectu non capet mens hūana. nisi
vt ego exp̄tētia didicisset. Si. n. ois humano-
rū intelligētia quaslibet aie angustias ⁊ dolo-
res estimaret i anime dissolutōe a corpore p̄pa-
tue p̄nihilō p̄putaret. hec ille. Iō bñ dicit hic
coangustabūt vndiq̄. Sup̄ quo dicit Greg.
Maligni spūs aiam vndiq̄ coangustant. qm̄
ei non solū opis verumetiā locutiōis ⁊ cogi-
tatiōis iniq̄tates replicāt. vt q̄ p̄us se p̄ multa
dilatauit siue delectauit i scelere. a d̄ extremū
de oib⁹ angusties i tribulatōe. Tertiu⁹ ē ad ter-
rā p̄stratio. tūc. n. p̄sternit homo pctōr ad du-
plicē terrā. Primo quo ad corp⁹ p̄sternit i t̄-
rā illā elemētārē. Quia d̄ de corpibus hoim
Eccl̄s. iij. De terra facti sunt ⁊ i terrā parit̄ re-
uertunt. Sed anime statim p̄sternunt i terrā
de qua Job. x. Terra miserie ⁊ tenebrarū vbi
ymbra mortis ⁊ null⁹ ordo s̄ sempiternus hor-
ror inhabitat. Si q̄ pctōres cognoscerēt que
pene ibi dantur aiabus infelicitibus p̄tinue es-
sent i fletibus. sicut d̄ hoc refert Cyrillus vbi
supra d̄ illo resuscitato de quo supra dictū est
q̄ quasi coactus importunitatib⁹ ipsi Cyrillo
interroganti sic r̄ndit. Si q̄ p̄die exptus sū nō
ignozar es sed scires tibi inessz sp̄ fletus causa
Lūc⁹ Cyrillus q̄reret ab eo vt diceret sibi q̄
apud inferos vidisset paulisq̄ tacēs ait. Qua-
les credis penas ⁊ tormēta nō solū damnatis
sed etiā in purgatorio existētibus p̄parari.
Cui Cyrillus. vt. n. puto nostris quibus affli-
gimur penis eq̄ri non p̄nt. Ad qd̄ ille. Si om-
nes que i mundo excogitari possunt pene. tor-
mēta ⁊ afflictōes minoz que hic habēt pene
compef om̄s que hic vident pene et tormēta
solatia essent. Mallet. n. q̄libet viuentiū si il-
las nosceret exp̄tētia penas vsq̄ ad finē mū-
di his sil sine f̄medio cruciari. penasq̄ q̄s oēs
hoies ab adā hucusq̄ singillatim p̄tulerūt adu-
ri q̄ vno die i inferno aut purgatorio minoz
q̄ hic habēt pena torqueri. ⁊ ideo causā si in-
rogas fletus timor penaz ē q̄ pctōribus iuste
dant. Scio ego me peccasse. ⁊ ipm iudicē iu-
stū fore nō dubito. q̄ de re ne mireris si deplā-
go. cū poti⁹ si nō plangerē vehemēt admirari
deberes. hec ille. Et si hec hō cognosceret.
vtiq̄ p̄ peccatis suis fletet. qz ad terrā. s. mis-
erie ⁊ tenebraz p̄sternent. s. demones te ⁊ fili-
os tuos. i. opa tua que i te sūt. eo q̄ nō cogno-
ueris tempus visitatiōis tue.

De eadem dñica. Sermo tertius.

Ingressus i tem-
plū cepit eijcere v̄dentes ⁊ emen-
tes dicēs illis. Scriptū ē Esa. lviij.

Domus meado mus orationis vocabit **Luc.**
vbi. s. **Isido.** lib. ethymol. et **Ambro.** in hexa
 meron dicunt. **F**rido e auis penosa mire agi
 litatis et velocissimi volatus et certa custodit
 rpa aduentus sui et recessus. nam eius aduen
 tus indicium e veris. et testimonium instans sere
 nitatis estiuales. hec pugnat contra passeres.
 nidu et domunculam suam ingredientes. et mori
 bus et vnguibus fugat eos de nido et de domo
 sua. **S**pualiter per irundinem intellige xpm. per pe
 nas pro virtutes morales. iuxta illud ps. **D**e
 ne columbe de argentate. q. d. habete in virtuti
 bus vestris mansuetudinem simplicitatis et pru
 dentie claritatis. **S**icut ergo irundo e plena pe
 nis. sic christus e plenus virtutibus ethicis. qm
 in ipso sunt omnes thesauri sapie et scientie ab
 sconditi. ad **Colof.** ij. **I**n ipso est charitas. qz
Johannis. xv. maior e charitate nemo habet vt
 anima suaz ponat quis pro amicis suis. **I**n ipso
 est misericordia. **Lu.** vj. **E**stote misericordes
 sicut pater vester misericors e. **I**n ipso est hu
 militas et mitas. **Matth.** xj. **V**iscite a me qz
 mitis sum et humilis corde. et sic de singulis vir
 tutibus. **I**pse etiaz velocissimi cursus fuit ad
 nos redimendos. ps. xvij. **E**xultauit vt gigas
 ad currenda via. voluit tam e in suo aduetu cer
 tum tps expectare. vicz tempus gre. quod si
 gnificat per tempus veris. **E**t dr ab aplo tps ple
 nitudinis. **U**bi inquit venit plenitudo tpo
 ris in quo deus misit filium suum. qd exponit ma
 gister lib. iij. dist. j. **T**empus inquit plenitudi
 nis dr tempus gratie. quod ab aduetu. s. i. car
 ne saluatoris exordium sumpsit. **I**te xpus con
 tinue pugnavit cu passeribus q sunt aues gar
 rule et instabiles. callide et libidiose. et signifi
 cant phariseos supbos ceterosqz iudeos q fu
 erunt garruli contra xpm eius doctrine tra
 dicentes. **I**te fuerunt instabiles in verbis. quia
 qui prius xpo testimonium dabant. et in verbis
 gratie eius mirabantur **Luc.** iij. postea euz po
 tatorum vini dicebant. **I**te fuerunt callidi in
 auaricia. quod patz ex illo qz ppter auariciaz
 vedebant et emebant in templo. **I**deo eiecit eos
 xps de domo sua dicens. **D**omus mea domus
 orationis et cetera. vt dicunt passumpta verba. **I**n
 quibus pncipaliter duo tangunt. **P**rimo in
 uincibilis ptas xpi et zelus correctionis. ibi.
 ingressus in templum. secundo inextinguibilis ad
 templum feruor et virtus dilectionis. ibi. domus
 mea domus ora. **P**rimo g tagitur inuincibil
 ptas christi et zelus correctois cu dicit. ingrel
 sus in templum ce. eij. eme. et ven. **C**irca qd no
 ta dicit **Aris.** j. eth. **B**ermodes inqredi sunt fm
 materia de q sunt. **S**z qz hec e materia de vedi
 toribus et emptoribus. id dicendum est de ipsis. **E**t
 pmo de veditoribus et hi sunt multiplices. **P**ri
 mi sunt q semp mentiendo in venditoe solent de

cipere. et hi sunt peiores q fures. iuxta illud **Eccl**
xx. **P**otior est fur. i. minus malus fm glo. qz
 assiduitas viri mendacis. **T**alis. n. frequenter
 dicit mendacium pnciosum quod est aliqui graui
 us qz furtum. vt qm per mendacium alterius deni
 grat fama. quanto melius e nomen bonuz qz
 res possessa que tollit per furtum. vt dicit **Nico**
laus de lyra. **S**z querit de talibus q nec emere
 nec vedere nouerunt nisi cu mendacijs aut iura
 mentis aut piurijs. **R**ndet **Raym.** **Q**uot
 ens ca decipiendi peierat vel mentium scieter
 peccat mortalit et tenent ad restitutioz. **S**i au
 te aliquis ignorant dicit falsuz credes dicere
 veruz. vel si scieter no intendit primo nocere. s.
 se indemnere seruare. nec ppter hoc re amplius
 debito supedit. tale mendacium pot dici veni
 ale. sed cu iurat vel peierat est peccatum morta
 le. **Q**uia vt dicit **Tho.** scda scde. q. xvij. pi
 rium ex suo genere pctm mortale e. **I**o tales sic
 iurantes efficiunt de templo celesti. **S**cdi sunt
 qui in ponderibus. stateris et mesuris per frau
 dem psueuerunt delinquere. **E**t hoc fit tripliciter.
Uno modo cu quis hz diuersa pondera et diuer
 sas mesuras. et vedit ad minore alienigenis et
 ignoti. et ad maiore amicis et notis. **C**otra que
 dr **Nume.** xv. **N**o habebis in sacculo tuo di
 uersa pondera maius aut minus. no erit in domo
 tua modus maior aut minor. pondus habebis iu
 stum. et modus equalis et verus erit tibi vt mul
 to viuas tpe sup terra qua dñs deus tuus de
 derit tibi. q. di. a sensu contrario. **S**i non habe
 bis iustum pondus et modum breuiabis tibi vita
 tua. **E**t hoc damnum est vnuz tpale. **A**liud dan
 num tpale est qz tales non ditabunt. iuxta illud
Abichee. vj. qd dicit dñs. **N**uquid iustifica
 bo statera impiam. aut sacelli pondera dolosa
 quasi di. non. **E**t sequit pena. **T**u seminabis
 et non metes. et calcabis oliuam et non vngeris
 oleo. **T**ertium damnum est spirituale. et e ira dei.
 de hoc **Abichee.** vj. **A**d huc ignis est in domo
 impij. et thesaurus iniquitatis et mesura minor
 plena ira. vbi dicit glo. **Q**uantum mesure sub
 trahit tantum ire et offensionis diuie acquirit.
Et cu scribit **Sap.** xj. **P**er qz qz peccat per hec
 et torquet. **E**t qz tales peccat in statera. iustum e
 vt in statera **Michael** puniant vt mala eoz in
 ea sint magni ponderis. bona vero nulli. **S**cdo
 cu quis habet iustam mensuram et iustum pondus et
 male inde ponderat vel mensurat. sicut facit
 caupones qui mensuram implent spuma. vel qui
 digitum libe supponunt. vel pannicide q cu pol
 lice vlna retrahunt. et sic de alijs. **T**ertio cum
 quis pcurat vt res qua ad pondus debz vede
 re ponderosior sit. vt qui lana madefacit vicz
 in cellario madido ponendo. vel in pluuia stare
 pmitteudo. aut qz piper vel alias spes ad cella
 rium portat. et de vno latere in aliud vt pondero

Archius
 ...

Dñica decima post Trini.

fior fiat voluūt. vel qui vinū quod vrdere dē
 cū aqua limphāt. om̄s tales de regno ⁊ detē/
 plo dei eijciunt. Quia dī Prover. xj. Statera
 dolosa abominatio ē apud deū. vbi innuif
E magnitudo hui⁹ fraudis. Tertij sunt q̄ ppter
 dilatoem temporis consueta solent sua chari
 us v̄dere. verbi gr̄a. Si quis vellet equū v̄
 dere p octo florenis p̄ p̄mpta pecunia ⁊ v̄de
 ret alteri petēti dilatoz solutois ad q̄rtale an
 ni vel dimidiū annū. ⁊ huic daret ppter dila
 tionē p. ix. vel. x. florenis. Tales v̄dētes cha
 rius ad terminū tenent restituere qd̄ vltra ac
 ceperint eo q̄ vsurā p̄miserūt. Sed dī. a. Nō
 possum v̄dere merces meas cū dilatoē vel si
 ne: R̄ndetur q̄ cum dilatoē potest quis v̄
 dere. sed ppter dilatoē non debet p̄ciū aug
 mentare. q̄ qui v̄dunt res suas longe chari
 us ppter dilatoz q̄ eis incōtinenti soluerent.
 vsuram p̄mittunt. vt extra de vsuf. cōsuluit.
 hi sūt a templo dei vsq̄ in pfundū inferni eij
 cient. Quia cum ps. quereret. Dñe q̄s habi
 tabit i tabernaculo tuo. R̄ndit. qui pecuniaz
 suā nō dedit ad vsuraz. Quarti sunt qui solēt
 vnū oñdere ⁊ aliud postea v̄dere. vt sunt illi
 q̄ de vno vase i quo ē vinū bonuz aut ceruista
 bona dāt ad gustādū. ⁊ cū emptio facta ē vas
 minus bonū deputāt emptori ad depozitādū
 v̄ q̄ occultāt malū sub bono. ⁊ supius ponūt
 illud qd̄ bonū est in aspectu hoīm. Sed in me
 dio aut in fundo id qd̄ deterius ē. ⁊ dicunt q̄
 totū sit bonū. ⁊ hos etiā eijcit dñs de templo
 suo celesti. Quia d̄ talibus dicit Esa. v. Ne q̄
D dicitis malū bonū ⁊ bonū malum. Quiti sunt
 q̄ vitiosum et defectuosum p̄ bono vendunt.
 vbi nota. s. Tho. sc̄da sc̄de. q. lxxvij. dīc. Cir
 ca rē que vendit̄ triplex defectus considerari
 debet. Unus quidē s̄m sp̄m rei. vtputa si v̄
 datur auricalcum p̄ auro. aut vinū mixtū aq̄
 quasi purum. Alius defectus est s̄m quanti
 tatē. vt ponderis vel mēsure. vt si q̄s scienter
 v̄taf̄ deficiēte pōdere vel mēsure. Tertio defe
 ctus ē ex pte q̄litar. puta si aial infirmū v̄da
 tur p̄ sano. In his q̄ trib⁹ casibus si q̄s vendi
 tor sciēter v̄diderit fraudē cōmittit. ⁊ illicita
 ē v̄ditio. ⁊ venditor ad restitutōez tenet. Si
 nō eo ignorāte aliq̄s p̄dictoz defectuū i revē
 dita fuerit. v̄ditor quidē nō peccauit. tñ cuz
 ad noticiam puenerit. tenet recōp̄sare dām
 num exteri. Sed circa hoc querit̄. vtrum v̄
 ditor teneat dicere vitiū rei v̄dite. R̄ndet s̄a
 ctus Tho. vbi. s̄. Si vitiū est occultum. puta
 cum vendit domū ruinosam p̄ firma. v̄ cibuz
 corruptū p̄ bono. ⁊ non detegat v̄ditor. erit
 dolosa ⁊ illicita v̄ditio. ⁊ tenet ad damni re
 compensatōem. Si nō vitiū est manifestum.
 puta equus ē monocul⁹. vel cū rei vsus ⁊ si nō
 p̄petat vni pōt tñ p̄petere alteri. ⁊ v̄ditor p̄

pter hmōi vitiuz subtrahat de p̄cio quantum
 oportet. non tenet ad manifestandū vitiū rei
 quia forte ppter hmōi emptor vellet plus de
 p̄cio subtrahere q̄ esset subtrahendum. ideo
 venditor potest licite vitiū reticere. Sexti sūt
 q̄ loca tenebrosa eligūt. ⁊ lucē solis dieiq̄ob
 tenebrant vt res aliter q̄ sint appareāt vt faci
 unt p̄nicide. ⁊ i hōc se filios tenebrarū osten
 dūt. ⁊ sicut hīc tenebras dilexerūt. ita ⁊ ibi i te
 nebras extiores p̄ijcient. iuxta illō mar. xxij.
 Mittite eos i tenebras ex. ⁊c. De talib⁹ dicit
 x̄ps Job. iij. Omnis q̄ male agit odit lucē. ⁊
 nō v̄nit ad lucē vt nō arguant̄ opa eius. Ta
 les q̄ hec agūt añ oculos iudicis cūcta cernē
 tis arguent̄. vt dicit Boe. lib. v. p̄sa v̄l. in fi
 ne. Septimi sunt qui res aliquas vendunt q̄
 non sunt v̄tiles nisi ad peccata vt venena siue
 tasserēs falsos. tales indubitāter peccāt faciē
 do ⁊ vendendo. x̄ps. q. j. c. j. Et oia mala seq̄n
 tia istū venditoribus imputabunt. q̄ q̄ occasi
 onē damni dat damnū dedisse videt̄. extra d̄
 iniurijs. si culpā. Concordat Tho. ⁊ Hostiē.
 Octavi sunt q̄ in diebus festiuis merces suas
 exponūt ⁊ v̄dunt. Et dicit doctor Guilbel.
 Si aliq̄s hoc facit ex p̄suetudine seu lucrandi
 cupiditate. ⁊ maxime se subtrahēdo a diuis.
 peccat mortalit̄. maxime si hmōi mercata p̄bi
 bita sunt ab illius loci p̄lar. Si aut̄ faciat hoc
 nō ex p̄suetudine s̄ de sua n̄citate. ⁊ añ audi
 uit diuina officia nō peccat mortalit̄. Sc̄do d̄
 emptoribus dicendū. ⁊ sunt etiā multiplices.
 Primi sunt q̄ vilius solēt emere q̄ res valeāt
 vt p̄tingit in n̄citate. vt cū quis coactus ⁊ ne
 cessitate v̄gente oportet eum cuz damno suo
 bona sua v̄dere. Talis sic emēs ⁊ multo mi
 nus p̄ eis dē rebus q̄ valiture sūt dās tenet̄ re
 cōp̄sare damnū p̄ximo. vbi gr̄a. Si q̄s p̄pe
 tuos reddit̄ ⁊ certos emerit vnū florenū p. x.
 nisi damnū recōp̄sauerit damnatoz non eua
 dit. S̄l̄r dicit. s. Tho. sc̄da sc̄de. q. lxxvij. Cū
 v̄ditor credit̄ rē suā minus p̄ciosaz esse q̄ sit.
 v̄tpote vendit aurum p̄ minori p̄cio. q̄ cre
 dit esse auricalcū. aut animal firmuz qd̄ putat
 esse infirmū. Nā si emptor hoc cognoscit inu
 lte emit ⁊ ad restitutōez tenet. Sed i sunt q̄ p̄m
 pta pecunia emūt ⁊ incōtinenti alijs v̄dunt. ⁊
 ppter dilatoz dant chari⁹ q̄ valet ⁊ nullū la
 borē v̄l impēsā in re habuerūt. sed immediate
 eodē tempore ⁊ loco ppter dilatoēz tēporis
 multo charius vendunt. verbi gr̄a. sicut qui
 emūt auenā in bono foro. ⁊ ppter dilatoēz
 charius v̄dunt. Similiter q̄ emunt vinum ⁊
 blada cum adhuc crescunt su p̄ futuz autum
 nū nimis in bono foro vt postea chari⁹ v̄dāt
 nulla alia n̄citate aut v̄tilitate pensata. sed p
 pter solā auariciā aut vt inducāt charistiā ita
 vt hoies coḡit̄ ab eo emere. ⁊ ip̄e possit ad li

bitū vendere. Et talis quicūq; est grauiū pec-
 cat. vt di. Raymun. Guilh. Inno. ⁊ hostiē.
 Et addit Guilh. ⁊ Raymun. q; tales nō sunt
 cogendi ad restitutōē certe p̄sone s̄ paupib;
 Itē q; emunt lanā vel pannū vt hmōi p̄ pm;
 p̄ta pecunia ⁊ immediate chari^o p̄pter dilatō
 nem vendūt. Et tales qñq; plus lucrant q̄ il-
 le q; talia duxit q̄nquaginta vel. lx. miliaria in
 magnis laborib; vel expēsis. S; circa h̄ q̄rif
 an mercatores possint licite d̄ re empta lucrū
 accipe. Rūdet Guilh. Cū laborer̄ p̄ oib; ⁊ q̄si
 cōnegociū in mercibus gerat̄ possunt mode-
 ratū lucrū recipere. secus de immoderato. vt ex
 de emp. ⁊ ven. c. j. Hoc tñ intelligēdū est si ip-
 se venditor rem meliorauerit. vt est cui p̄cium
 rei mutatuū est s̄m diuersitatē loci vel t̄pis vel
 p̄pter piculū cui se exposuit transferendo rem
 de loco ad locū p̄t charius vendere dū tamē
 moderate hoc faciat vt dictū est. Tertij sunt q;
 emunt furtū vel rapinā. ⁊ tales q; sciunt vel p̄
 babilit̄ credūt rē esse furtā vel raptā. ⁊ tamē
 emūt p̄mo tenet̄ rē reddere. etiā si alius moria-
 tur vel sibi violentē auferat̄. ⁊ si añ. x. annos e-
 misset ⁊ eadē die mortuū fuisset aut ablata res
 illa quecūq; sit si veraciter penitere velit. Se-
 cūdo tenet̄ restituere oēs fruct^o inde p̄ceptos
 ⁊ q; medio t̄pe p̄cipi inde potuisset. Tertio est i
 manda est res s̄m optimū ei^o statū puta si res
 venditōis fuisset melior q̄ postea tūc nō p̄t
 nec sufficit q; simpliciter restituat̄. Quarto nō
 p̄t agere p̄tra venditorē de p̄cio soluto. quia
 obstat sibi sua turpitudine. Prū ad scdm tangi-
 tur extingibilis ad tēplū feruor ⁊ virtus dile-
 ctōis ibi dom^o mea do. ora. est. **U**bi nota. h̄ v̄
 bū dom^o p̄t exponi tripliciter. Primo i sensu al-
 legorico ⁊ litterali vic; de domo materiali dō
 dedicata ⁊ diuino cultui cōsecrata. De qua ex
 ponit illd. ij. paral. vij. Elegi in q̄t dñs domū
 istā vt sit nomē meū ibi vsq; in sempiternum.
 Et Gen. xxvij. in figura dom^o dicif. **U**er̄ nō
 est h̄ aliud nisi domus dei ⁊ porta celi. Hec do-
 mus est domus oratiōis. quare ibidē orare de
 beatus p̄pter tria. Primo. q; hic habet deus
 oculos aptos quibus deuotionē orationū cō-
 templat̄ ⁊ desiderii cordiū singulor̄. Secun-
 do q; h; ibi aures erectas q̄b; diligētē auscul-
 tat deuotionem ⁊ intentionē orantis vt exau-
 diat. Tertio q; habet ibi cor suū. Nam dilige-
 ter attendit que ibi fiunt. Et hoc figuratū ē. iij.
 Reg. ix. Cū Salomon petisset vt orantes ex-
 audirent̄ in tēplo. r̄ndit ei dñs. Exaudiui ora-
 tionem tuā ⁊ sanctificauī domū hanc. erūt ocu-
 li mei ⁊ cor meū ibi cūctis dieb;. Et. ij. Para.
 vij. addif. Oculi mei erunt apti ⁊ aures mee
 attente ad orationes eius. qui orauerit in loco
 isto. Secundo exponit̄ hoc verbū in sensu tro-
 pologico ⁊ morali. put domus dei accipit̄ p

anima rationali ⁊ fideli. **U**bi nota q; in om̄i re
 creata quattuor cause cōcurrunt vic; efficiens
 ⁊ materialis formalis ⁊ finalis. Deus aut̄ ha-
 bet se s̄m omnia genera causar̄ ad racionales
 animas. ideo p̄uenient̄ aīa dom^o sua dicif esse
 p̄pter inhabitationē. iuxta illud Ezech. xvij.
Omnes anime mee sunt sicut anima patris sic
 ⁊ aīa filij. Et primo anima rationalis dicif do-
 mus dei s̄m rationē cause efficientis quia lic; deus
 multa opetur mediantibus causis secun-
 dis. animas tñ racionales ip̄e immediate per
 se p̄ducit. Juxta illud ps̄. Edificauit dñs syō
 ⁊ videbit̄ in gloria sua. ip̄e em̄ per se edificauit
 hanc nobilē domū animā vic; racionales que
 domus dicif syon p̄pter speculationem ⁊ hec
 videbit̄ in gloria. i. in glorificatione sanctorū
 de qua ps̄. gloria hec est omnibus sanctis eius.
Secundo anima dicif domus dei s̄m rationē
 cause materialis nō q; anima a deo sit tanq; a
 materiali p̄ncipio. Sed qm̄ deus in ea supplet
 deficientiā materie ex qua resalie sunt p̄ducte
Nō em̄ in omni natura creata inuenit̄ aliquid
 dignū ex quo anima rationalis p̄duci possit q;
 si a p̄iacente materia quare eaz oportuit cre-
 ari ex nihilo qd̄ est formalius deo. qd̄ multum
 attestat nobilitatē anime q̄stum ad causas ma-
 teriale. quia deus p̄ suā potentiā infinitā sup-
 plet deficientiā omniū entiū creando animam
 de nouo ⁊ ex nihilo p̄cipiendo ei actū purum
 sui p̄i^o quo ip̄a anima subsistit in esse. De quo
 Diony. de diu. no. c. iij. dicit. Anime ratōna-
 les p̄pter bonitatē dei sunt bone habentes vi-
 tam substantialē. i. p̄ se subsistere p̄nt. ⁊ q; esse
 eoz ⁊ p̄esse est in consumptibile. i. immortale.
Tertio anima rationalis est dom^o dei s̄m rati-
 onē cause formalis. Est em̄ formata ad imagi-
 nē ⁊ similitudinez diuine trinitatis nec potuit
 beata trinitas magis nobilitare aīam rōnalez
 q̄ q; ei sui p̄i^o formā imp̄ssit. ad h̄ v̄t q; vt q̄a
 similitudo est cā dilectōis in ip̄m p̄uere. cū
 sibi in reb; creatis. vt ait Aug^o. nihil s̄e inue-
 nit̄. Sed. d. a. nonne maior similitudo est in
 angelo q̄ in aīa humana. Ad hoc dicendū q;
 natura diuina p̄t cōsiderari quadrupliciter.
 p̄mo in se. sc̄do vt h; p̄sonas distinctas p̄prie-
 tate originis. tertio vt est exemplar vniuersi.
 quarto put cōpaf ad totū vniuersū. Primo ē
 in angelo exp̄ssior similitudo imaginis. i. q̄tū ad
 h̄ q; ei^o natura est simplicior ⁊ subtilior. s̄ alijs
 trib; modis hō magis est ad similitudinē imagi-
 nis. Nā inter oēs creaturas sola natura hūa-
 na h; p̄sonas distinctas rōne originis vñ ip̄sa
 h; p̄ncipiū cū oibus creaturis p̄pter qd̄ dici-
 tur hō ois creatura. Bar. vl. Et. iij. d̄ aīa d̄.
 q; hō est oīa. i. p̄cipatiōe. ⁊ ip̄a etiā aīa est to-
 ta in corpe ⁊ tota in qualibet ei^o p̄te. Et bñ er-
 go dictū est q; q̄tū ad similitudinez imaginis aīa
 cc

et diuitie in domo eius. Et alibi. Inebriabuntur ab ybertate domus tue. Nec illa ybertas diuitiarum diminetur ex numerositate inhabitantium. In Aug. sup ps. xlix. Hereditas christi cui coheredes sumus non diminetur copia possessorum nec fit angustior numerositate coheredum. Sed tanta est multis quanta paucis. tanta singulis quanta omnibus. Idem de ciui. dei. li. xxij. Ibi quidem amabit nec erit nec desiderabit quod non aderit omne quod ibi erit bonum. et summus deus summum bonum erit et quod est omnino beatissimum ita se fore certum erit. In concludit b. Bern. Festinemus inquit ad locum tutiorem ubi habitemus sine metu quantum ad primum ubi epulemur sine fastidio quantum ad secundum. ubi habitemus sine defectu quantum ad tertium.

Dominica. xj. post trinitatis. Sermo primus

Duo homines ascenderunt in templum ut oraretur. Luc. xvij. Albertus in li. rexdicit quod in thessalia sunt duo flumina vni virtus et pietas est ut ex eo oues bibentes fiunt nigre. alteri autem pietas est ut ex illo bibentes fiunt albe. Que uero ex utroque bibunt fiunt varie. Moraliter secundum hieronymum. Thessalia interpretatur captiuitas et significat ecclesiam militante que in comparatione ecclesie triumphantis captiua est. quod apostolus loquens de ecclesia triumphanti dicit ad Gal. iij. Illa autem que sursum est iherusalem libera est que est mater nostra. In ista quidem ecclesia militante que significat per thessaliam sunt duo flumina. Per primum significat superbia. de qua intelligitur illud psalmi. posuit flumina in desertum. quod dicitur deus superbiam deseruit uel superbos et elatos legisdoctores. Per secundum intelligitur humilitas. de qua intelligitur illud psalmi. In flumine pertransibunt pede ibi letabuntur in ipso. quod dicitur in humilitate transeunt ab afflictione sua et post hanc vitam letabuntur in celesti patria. Quid autem sunt oues nisi homines que sunt secundum psalmum. Populus dei et oues pascue eius. Illi ergo homines qui bibunt ex flumine superbie nigri fiunt in peccatis. Iuxta illud Ecclesi. xij. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea. glo. eo quod est magne adberentie. Et qui communicauerit superbo induetur superbia. Nam ut dicitur glo. homines sunt primum ad appetitum indebitum proprie excellentie in quo consistit superbia propter quod de facili adheret homini. Illi uero qui bibunt ex flumine humilitatis erunt albi in puritate. et hec dicta manifeste sunt de phariseo et publicano. Phariseus est qui de flumine superbie et iactantie bibit. Sed publicanus bibens de flumine humilitatis meruit accipere stolam puritatis ut iustificatur in domum suam descenderet. ut dicitur in primo euangelio. in quo tria principaliter ponit. primo communem amboz actionem ibi. duo homines ascenderunt. secundo diuersam ipsorum conditionem ibi. phariseus

autem. tertio finale conclusionem ibi. dico uobis. Et tunc ad primum ponit communem amboz actionem. cum dicitur. duo homines ascenderunt in templum. Ibi nota ad litteram. uerum est quod duo homines quorum unus phariseus alter extiterat publicanus. in templo octo gradibus. quod iacebat in monte ascenderunt. Et quo ad hunc sensum plana est littera thematis allegata. Sed ut prius thema propositum nobis cedat in doctrinam exemplum. Tunc moraliter restat exponendum dum unus isti duo homines sunt corpus et anima. scilicet homo exterior et interior. quod dicitur. Aristoteli primo politico. quod anima. scilicet homo constat ex corpore et anima. anima est regens. corpus uero rectum. quod secundum ipsum Aristoteli. Quicunque ex pluribus rebus constituitur unum. inter illa unum erit regens aliud uero rectum. Quilibet enim istorum hominum habet pedes suos. corpus uero corporales. anima uero spirituales. quod sunt effectus et desideria et quibus ascendere principaliter necesse est ad deum exorandum. quod dicitur. Aug. in epistola ad deum qui et ubique presens ubique totus est non corporis pedibus hinc ire. sed moribus. et Bern. sup Cant. primo. lxxxv. di. quod non pedibus passibus sed desideriis accedat ad deum. Circa quod ulterius est notandum. quicunque uult ad templum ascendere ad deum debet hinc pedum dispositionem et graduum rotationem. Pedes ergo anime quibus itur ad templum dei per tria disponunt. Primo quidem per lotionem. quod affectus est desideria debent esse munda. Nam sicut nullus intraret in templum octo diebus dominicis et festiuis sordidis pedibus corporalibus. Sic nullus debet intrare ad templum maculatis desideriis et affectibus. Et quia pedes anime quandoque tangunt terram mediante sensu alitate. unum puluis terrenus eis adheret. Ideo indigent frequenti lotionem. quod dicitur. dominus. Io. xij. Qui lotus est non indiget nisi ut pedes lauet. quod dicitur. Qui sine peccato mortali est non indiget capitis lotionem. Cuius ratio est. quod caput mentis quod est superior pars rationis in hominibus sanctis et deuotum immediate coniungitur deo. ut dicitur. Aug. in li. de spiritu et anima. ideo lotionem non indiget. Nec tales indigent lotionem manuum. quod opera eorum que significantur per manus sunt munda. Sed solum indigent lotionem pedum. quod impossibile est hominem aliquem non peccare uenialiter et non habere aliquam inordinatorem in sensualitate propter continuam uersationem in terris unde contrahit aliquis puluis uel macula in affectu. Iuxta illud Origenis. Ego impossibile puto non coinquinari extrema anime et intima eius. quod quibus apud homines perfectus reputatur. Ideo dicit sponsa Cant. v. Laui pedes meos. id est cogitationes meas quibus aliquis terras tangere solebat. quod ergo iterum coinquinabo eos. Sed diceres. quibus lauantur pedes anime ut mundentur. Respondetur per duplicem aquam. Prima est aqua materialis uidelicet per aque benedictae aspersionem. quod dicitur. Alexander tertius. de consuetudine. di. iij. c. Aquam sale aspersam populis benedictur.